

Anti-Pest Protocol

(bevordering sociale veiligheid)
De Nieuwste School

Verwondering brengt je verder!
De Nieuwste School
mavo - havo - vwo

Sint Josephstraat 106
5017 GK Tilburg

013- 581 2066
info@denieuwsteschool.nl

Inhoud

Inleiding	2
Visie op veiligheid	2
Preventieve en proactieve interventies.....	3
Schoolcode	3
Mentoraat.....	3
Telefoonbeleid	3
GRIPP	4
Monitor sociale veiligheid.....	4
Curatieve aanpak pesten en onwenselijk sociale situaties.....	5
Signaleren	5
Vervolgacties.....	5
Taken en verantwoordelijkheden.....	6
Bijlagen	7
Bijlage 1 Begripsbepaling	7
Bijlage 2 GRIPP methode	8
GRIPP activiteiten.....	8
GRIPP Monitor	8
Steungroepaanpak (<i>No blame</i>)	9
Bijlage 3 Cyberpesten	9
Bijlage 4: Grensoverschrijdend gedrag: seksuele intimidatie, agressie en geweld, discriminatie	10

Inleiding

Dit Anti-Pest Protocol is opgesteld om de sociale veiligheid en het welzijn van alle leerlingen en medewerkers op De Nieuwste School (DNS) te waarborgen. DNS streeft ernaar een veilige en respectvolle leeromgeving te creëren, waarin onwenselijke sociale gedragingen en situaties worden voorkomen. Indien dergelijke situaties zich onverhoopt toch voordoen worden deze zo adequaat mogelijk aangepakt. Samenwerking tussen leerlingen, onderwijsteams, medewerkers van de school en ouders is daarbij van essentieel belang.

In dit protocol vindt u:

- De visie van DNS op sociale veiligheid.
- De preventieve en proactieve interventies van de school om deze veiligheid te waarborgen
- De aanpak wanneer de preventieve interventies niet werken.
- Taken en rollen bij deze aanpak.

Ouders worden op de hoogte gebracht van dit anti-pest protocol via de schoolgids op de website van de school. Zij kunnen met vragen hierover terecht bij de anti-pest coördinator. Wanneer ouders vermoedens hebben van of zorgen hebben over pestgedrag nemen zij contact op met de mentor of coach van hun kind.

Visie op veiligheid

In lijn van de missie en de visie leren leerlingen op DNS vanuit verwondering en stuurt goede feedback, feedup en feedforward het leerproces. Daarbij is het van cruciaal belang dat een leerling zich gezien, gekend en erkend voelt. Dat alles is uitsluitend mogelijk in een veilig schoolklimaat dat de basis is om te kunnen leren en te kunnen werken. Om een dergelijk klimaat te realiseren is inspanning van alle leden van de leergemeenschap, dus zowel leerlingen, hun ouders als medewerkers vereist.

DNS streeft ernaar een veilige en respectvolle leeromgeving te creëren waarin leerlingen, personeel en bezoekers zich gewaardeerd en beschermd voelen. Op De Nieuwste School staat in de kracht van de leergemeenschap met fundamentele waarden van inclusiviteit en respect voor diversiteit centraal. Op DNS moet je kunnen zijn wie je bent.

Preventieve en proactieve interventies

DNS investeert in een veilig sociaal klimaat door samen met leerlingen actief te werken aan een veilig klimaat op school. Ook is de school alert op onwenselijk sociaal gedrag met als doel vroegtijdig signaleren en zo pesten te voorkomen. Onderling begrip en respect voor elkaar zijn essentiële elementen. Er is veel aandacht voor de dynamiek in de stamgroepen en binnen de school.

Schoolcode

De **DNS schoolcode** is de basis van het gedrag en de omgang met elkaar in en om de school. Een leergemeenschap maken we samen, een ieder draagt daaraan bij. Op DNS gaan we uit van gelijkheid en respect tussen leerlingen en medewerkers. De school is een leergemeenschap: we leren met en van elkaar en verwachten dat iedereen zijn of haar steentje daarin bijdraagt.

Leerlingen hebben vanuit de schoolcode de verantwoordelijkheid om respectvol met elkaar om te gaan en onwenselijk sociaal gedrag te melden bij medeleerlingen, docenten of andere betrokkenen. In de schoolcode staat het als volgt: "Je gaat met anderen om, zoals jij wilt dat anderen met jou omgaan: **respectvol** en **tolerant**. Respectvol betekent dat je anderen in hun waarde laat. Tolerant betekent dat je de ideeën van de ander accepteert als horend bij de ander, ook al ben je er zelf niet mee eens. Je spreekt elkaar aan op gedrag dat niet past binnen de school, je neemt verantwoordelijkheid voor je eigen gedrag en een fijne, veilige leergemeenschap."

De schoolcode geldt even goed voor de teamleden en medewerkers van de school. Zij dienen waakzaam te zijn op tekenen van onwenselijk sociaal gedrag en hierop onmiddellijk te acteren. Ze hebben de taak om een veilige omgeving te creëren, waarin leerlingen zich vrij kunnen uiten. Daarom moeten teamleden onwenselijk sociaal gedrag serieus nemen en gepaste maatregelen nemen om het te stoppen en erover in gesprek te gaan met alle betrokkenen.

Ook ouders spelen een belangrijke rol. School moedigt hen aan om samen te werken met de school in de strijd tegen onwenselijk sociaal gedrag en om eventuele zorgen met betrekking tot dergelijk gedrag te delen. Ouders moeten hun kinderen stimuleren om respectvol met anderen om te gaan, maar ook met hun kinderen doorlopend te reflecteren op het eigen gedrag op school.

Mentoraat

Een belangrijke rol is weggelegd voor de rol van het uitgebreide mentoraat op onze school. Door het veelvuldige en nabije contact dat een mentor met zijn groep(en) heeft, is vroegtijdige signalering mogelijk van ongewenst gedrag en negatieve veranderingen in groepsdynamiek. Eén en ander is vastgelegd in doelen en werkvormen in de leerlijn mentoraat.

In de preventieve sfeer zijn er programma's, die tot doel hebben (seksuele) intimidatie, agressie, geweld, pesten en racistisch gedrag te voorkomen of leerlingen zich leren wapenen tegen pestgedrag. De leerlijn mentoraat, die aandacht heeft voor de sociale en persoonlijke ontwikkelingen van de leerling, haakt hierop aan. Via jongerenwerk en maatschappelijk werk worden workshops aangeboden die ingaan op een positieve sfeer in de groep en sociale weerbaarheid.

Telefoonbeleid

DNS heeft een telefoonreglement. Tijdens de lessen en de pauzes zijn de telefoons en horloges in de kluisjes (of anderszins afwezig). Dat doet de school ook om de sociale veiligheid te bevorderen. Laptops blijven uiteraard alleen bestemd voor schooltaken. Leerlingen die zich niet aan de telefoonregels houden leveren hem in bij het loket en kunnen hem daar om 16.00 uur weer ophalen.

GRIPP

GRIPP is een methode ontwikkeld door de Rijksuniversiteit Groningen en is een vervolg voor het VO van de KIVA methode. GRIPP staat voor Groepsdynamiek, Identiteit en Pest Preventie. De methode bestaat uit:

- Groepsactiviteiten ter bevordering van een positief groepsklimaat aangepast op het moment in het schooljaar.
- Uitgebreid meetinstrumentarium om het groepsklimaat te monitoren en hierop in te kunnen spelen.
- Steungroep aanpak van meer kwetsbare leerlingen (gebaseerd op de Amerikaan *No Blame* methode).

Met de GRIPP methodiek is vroeg signaleren en een effectieve aanpak van onwenselijke sociale situaties planmatig ingebed in de dagelijkse praktijk, waardoor een veilig schoolklimaat geborgd is.

GRIPP wordt vooralsnog ingezet in leerjaar 1 en 2. Een keur aan groepsactiviteiten kunnen worden ingezet naast de eigen mentoractiviteiten. Hierbij is aandacht voor de 'fase' van groepsvorming en de rollen in groepen. Alle mentoren die met GRIPP werken, worden in de eerste helft van het schooljaar getraind in het werken met de groepsactiviteiten, de monitor en de steungroepaanpak in drie bijeenkomsten. Meer informatie over GRIPP vindt u in bijlage 2.

Monitor sociale veiligheid

Jaarlijks neemt de school een landelijke vragenlijst af waarin de sociale veiligheid gevolgd wordt. Leerlingen en hun ouders worden uitvoerig bevraagd op alle aspecten van sociale veiligheid. De resultaten worden jaarlijks geanalyseerd en leiden indien nodig tot verbeter acties. Daarnaast zijn de resultaten te vinden op de site www.scholenopdekaart.nl.

Curatieve aanpak pesten en onwenselijk sociale situaties

Wanneer er ondanks de preventieve inspanningen toch sprake is van onwenselijk sociaal gedrag zoals bijvoorbeeld pesten dan kunnen slachtoffers, daders en getuigen rekenen op begeleiding en ondersteuning van de school. Dit varieert van gesprekken met de mentor, ondersteuningscoördinator en conrector tot doorverwijzing naar externe hulpverlening.

Signaleren

Bij pesten of onwenselijke situaties wordt in eerste instantie actie ondernomen vanuit het onderwijsteam, naar aanleiding van waargenomen pestgedrag of doordat een leerling aangeeft slachtoffer te zijn van pestgedrag. Ook meldingen van pestgedrag door andere leerlingen of ouders is reden voor actie. De resultaten uit de GRIPP monitor kan deze signalen ondersteunen.

Vervolgacties

Bij het aanpakken van pesten en onwenselijk situaties wordt de volgende lijn gevolgd:

- De mentor of coach gaat – na overleg met het onderwijsteam – in gesprek met de betrokken leerling (en), de groep en/of ouders, afhankelijk van de situatie.
Er worden duidelijke afspraken gemaakt over gewenst en ongewenst sociaal gedrag, met behulp van de GRIPP activiteiten in de mentorlessen. Er is onder meer aandacht voor sfeer in de groep, groepsdynamiek en groepsrollen.
- Ouders worden van deze afspraken altijd op de hoogte gebracht.
- De mentor of coach brengt hiervan de anti-pestcoördinator en conrector op de hoogte.
- Bij herhaaldelijk gedrag wordt de anti-pestcoördinator betrokken. Hij gaat met mentor of coach in gesprek met betrokken leerling (en), groep en ouders.
- Indien deze gesprekken niet het gewenste resultaat opleveren betreft de anti-pestcoördinator de conrector die vervolgens in samenspraak met onderwijsteam bepaalt wat de volgende stap moet zijn. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht en indien nodig betrokken.
- In extra momenten worden in de groep gesprekken gevoerd en groepsactiviteiten vanuit GRIPP ingezet.
Het onderwijsteam informeert de ouders over aanpak en interventies in de groep.
- Bij nieuwe signalen wordt de steungroep aanpak (*no blame*) vanuit GRIPP ingezet.
Meer informatie over GRIPP vindt u in bijlage 2.
- De conrector wordt door het onderwijsteam altijd direct betrokken als er sprake is van grensoverschrijdend en/of gewelddadig pestgedrag.

Taken en verantwoordelijkheden

Rol	Taken en verantwoordelijkheden
Schoolleiding	<p>De schoolleiding heeft de verantwoordelijkheid om een veilig schoolklimaat te waarborgen en actief beleid te ontwikkelen en te implementeren om onwenselijk sociaal gedrag te voorkomen. In samenwerking met het team ontwikkelt de schoolleiding preventieve maatregelen en implementeert deze.</p> <p>De schoolleiding onderzoekt voorkomende gevallen door alle betrokkenen te horen. Als nodig worden passende interventies of maatregelen genomen.</p>
Onderwijsteams en medewerkers	<p>Het onderwijsteam werkt samen om onwenselijk sociaal gedrag te voorkomen, te signaleren, te melden en indien nodig te handelen conform bovenstaande vervolgacties.</p> <p>In de leerlijn mentoraat is uitgebreid aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling, ondersteund met GRIPP activiteiten.</p> <p>De ondersteuningscoördinator (tevens anti-pestcoördinator) is beschikbaar voor advies bij situaties en incidenten.</p> <p>De school beschikt verder over twee vertrouwenspersonen (https://www.denieuwsteschool.nl/op-de-nieuwste-school/vertrouwenspersonen/)</p>
Ouders	<p>Ouders worden actief betrokken (conform bovenstaande vervolgacties) bij de aanpak van onwenselijk sociaal gedrag en worden geïnformeerd over de schoolcode en anti-pestbeleid.</p>

Bijlagen

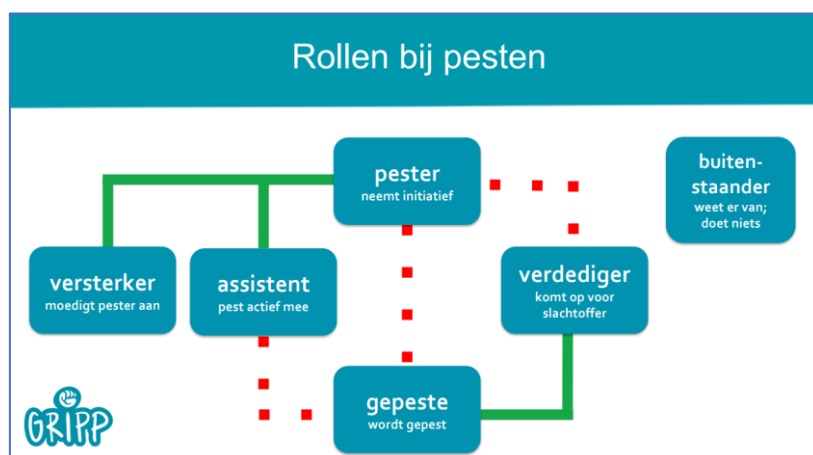
Bijlage 1 Begripsbepaling

Bij een **pesten** is er sprake van frequent, herhaaldelijk en kwetsend gedrag vanuit dezelfde personen richting een individu of groepje, waarbij er sprake is van een machtsverschil. Er is sprake van systematisch gedrag, waarbij één of meerdere personen worden geïsoleerd, bedreigd, vernederd, geïntimideerd of fysiek en/of psychisch mishandeld met de intentie om schade toe te brengen. Het gedrag overschrijdt de grenzen van respect en acceptatie en staat haaks op het gewenste gedrag zoals omschreven in de schoolcode.

Er is een belangrijk verschil met 'plagen', waarbij er af en toe met humor, door wisselende personen, sociaal gedrag op gelijkwaardige basis plaats vindt. Er is sprake van lichte en vaak wederzijdse irritatie tussen leerlingen, zonder de intentie om schade toe te brengen. Het gedrag blijft binnen de grenzen van respect en wederzijds begrip.

Bij pesten en onwenselijke sociale situaties zien we doorgaans verschillende rollen, die samen het gedrag *faciliteren*. Het is dus van groot belang de **rollen** in een groep goed te kennen en te onderscheiden. En aandacht te besteden in welke **fase van groepsvorming** een groep zich bevindt; een startende brugklas is een ander soort groep dan een groep waarin leerlingen al twee jaar samen zitten.

Bijlage 2 GRIPP methode

Het GRIPP programma bestaat uit drie onderdelen:

- (Les)materiaal
- Monitoring
- Steungroep aanpak

Het GRIPP-programma wordt op scholen aangeboden als een combinatiepakket van deze drie onderdelen. Samen zorgen ze voor een structurele en geïntegreerde manier van werken.

Voorafgaand aan het schooljaar worden mentoren van het eerste en tweede leerjaar getraind in het gebruik van GRIPP. Op school wordt er een GRIPP-team samengesteld. Het GRIPP-team bestaat uit 3-5 teamleden, die het gebruik van GRIPP in de school coördineren. Ze worden daarnaast uitvoerig getraind in het gebruik van de steungroep aanpak.

GRIPP activiteiten

Mentoren voeren tijdens het schooljaar activiteiten uit binnen vijf thema's. Elk thema duurt tussen de zes en acht weken, de periode tussen de schoolvakanties. Per thema zijn er concrete lesmaterialen passend bij de verschillende fasen van groepsvorming (Tuckmann).

Naast lessen is er ook materiaal voorhanden om actief gebruik te maken van oplossingsgerichte gespreksvoering die kan worden ingezet als de sociale veiligheid van leerlingen in het geding is. Mentoren worden getraind in de basisprincipes hiervan.

Het lesmateriaal is opgebouwd uit doelen per thema. Er zijn vijf thema's:

- Thema 1 Welkom in de groep
- Thema 2 Ik, jij en wij in de groep
- Thema 3 Groei in de groep
- Thema 4 Diversiteit in de groep: wat kun jij doen?
- Thema 5 Terugkijken en vooruitkijken

Elk thema heeft een aantal doelen. Bij elk doel horen verschillende activiteiten die kunnen worden ingezet. Mentoren kiezen zelf welke activiteiten ze bij de mentorklas vinden passen. De doelen van elk thema zijn daarbij het uitgangspunt. De lesactiviteiten focussen zich op kennis en vaardigheden die de leerlingen over zichzelf (IK), de ander (JIJ) en de groep (WIJ) opdoen.

GRIPP Monitor

Leerlingen nemen twee keer per jaar een vragenlijst af. Na afloop van de vragenlijst ontvangen de mentoren een groepsrapport waarin ze de sociale relaties en verhoudingen binnen de klas zien. Mentoren worden getraind in het analyseren van de rapportage.

Monitoring gebeurt met Stoeltjesdans, een leerlingmonitor die is ontwikkeld in samenwerking met de Radboud Universiteit. Met behulp van Stoeltjesdans neem je twee keer per jaar leerlingvragenlijsten af.

Je krijgt daardoor inzicht in de sociale relaties in de klas. Naast een rapportage ontvang je ook sociogrammen over vriendschappen, populariteit en pesten. Mentoren op GRIPP-scholen krijgen

daarnaast ook inzicht in leiderschap en wie elkaar niet leuk vinden. In de monitortraining leren onze mentoren om de resultaten van hun klas te analyseren en interpreteren.

Steungroepaanpak (*No blame*)

Het inzetten van de steungroep aanpak vanuit GRIPP is een voorbeeld waarbij leerlingen uit de eigen groep tijdelijk worden ingezet om een gepeste leerling te ondersteunen. De steungroep bestaat uit zo'n zes leerlingen, waaronder een aantal sociaal sterken, maar ook de leerlingen die pestgedrag laten zien. Achtergrond gedachte zijn de gevoelens van een gepeste leerling en de concrete positieve acties vanuit de leerlingen in de steungroep. Na een week of drie wordt de steungroep weer opgeheven. Resultaat is een positievere sfeer in de groep; de pester is helper geworden en kan zonder gezichtsverlies verder in de groep (*no blame*).

Handige links

- <https://www.grippinhetvo.nl/>
- <https://www.pestweb.nl/>
- <https://www.meidenvenijn.nl/>

Bijlage 3 Cyberpesten

Cyberpesten is een vorm van onwenselijk sociaal gedrag waarbij gebruik wordt gemaakt van het internet via social media.

In gevallen van cyberpesten wordt expertise gezocht bij de aan de school verbonden wijkagent Jeugd en jongerenwerkers van R'Newt. Zij gaan de groepen in om voorlichting te geven over digitaal pesten en de (juridische) gevolgen ervan.

Handige links

- <https://itsuptoyou.nu/>
- www.veiliginternetten.nl
- <https://www.mediawijsheid.nl/>
- www.meldknop.nl

Bijlage 4: Grensoverschrijdend gedrag: seksuele intimidatie, agressie en geweld, discriminatie

Ten aanzien van agressie en geweld wordt vaak een onderscheid tussen de volgende verschijningsvormen gehanteerd:

- Verbale agressie (bijvoorbeeld schelden, discrimineren en vloeken);
- Psychische agressie (bijvoorbeeld bedreigen, chanteren, intimideren en pesten);
- Fysieke agressie (bijvoorbeeld slaan, schoppen, vandalisme en wapengeweld).

Daarnaast wordt een verschil gemaakt in motivatie: reactieve agressie (veelal fysiek, in reactie op gedrag van anderen) versus proactieve agressie (met voorbedachten rade).

Wat het preventieve beleid betreft is de Regeling ter voorkoming van seksuele intimidatie, enz. van OMO het uitgangspunt.

Verder verwijzen we ook hier naar de leerlijn mentoraat waarin aandacht is voor gewenst gedrag in combinatie met een duidelijke pedagogische aanpak. Parallel aan de leerlijn wordt er binnen de school aandacht besteed aan mediawijsheid en is er een Protocol Sociale media. Sociale veiligheid heeft op deze manier een plaats in het curriculum. Daarnaast heeft de schoolleiding voor leerlingen en medewerkers op school twee medewerkers aangewezen als vertrouwenspersonen.

